

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In Qua Tractatur De Impedimentis Matrimonii, Usu Et Divortio

Bosco, Jean a

Lovanii, 1685

Concl. III. Post Tridentinum non oritur impedimentum publicæ honestatis ex sponsalibus quâcumque ratione invalidis; valida non excedunt primum gradum. Sed nec antè Tridentinum oriebatur ex ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73448](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73448)

te, scilicet ex defectu solemnitatis, vel ratione alicujus impedimenti, etiam ex eo oriri impedimentum publicæ honestatis, declaravit congregatio Cardinalium. Ita Basilus.

80. *Probat in Matr. claudens non deficere consensum.*

Et quàmvis de ea Declaratione non constet authenticè (quòd sciam) post Urb. VIII. & idè nulla fides ei sit adhibenda; equidem videtur consona juri & rationi, ut patet ex dictis. Et iterùm ostendo; quia in Matrimonio clandestino neque deficit consensus; nam antè Trid. fuit Matrimonium validum, quod esse non poterat sine consensu; neque etiam jure præsumitur deficere consensus, veluti in Matrimonio impuberum.

Quippè ratio irritandi illud fuit, non defectus consensus, sed defectus probationis consensus, seu inconvenientia, quæ ex illo Matrimonio nata sunt sequi. At verò ratio irritandi Matrimonium impuberum, non fuit defectus probationis consensus, ut clarum est, quando publicè contrahebatur; sed defectus ipsius consensus, scilicet satis deliberati ad tantum negotium peragendum. Quare non valet argumentum Perezij à Matrimonio clandestino ad Matrimonium impuberum.

81. *Quid dicendum de Matr. initio per parentes? C. un. de Despons. impub. in 6.*

Sed quid, interrogat quispiam, si Matrimonium initum sit per parentes, nomine filiorum præsentium, vel absentium; nonne ex eo oritur hoc impedimentum?

Bonif. VIII. cap. un. de Despons. impuberum in 6. §. fin. sic ait: *Porro ex sponsalibus, quæ parentes pro filiis puberibus, vel impuberibus plerumque contrahunt, ipsi filij si expressè consenserint, vel tacitè, ut si præsentis fuerint, nec contradixerint, obligantur, & ex eis oritur justitia publicæ honestatis. Et est idem, si filij tempore sponsalium absentes, & etiam ignorantes, eadem sponsalia post scientes ratificaverunt tacitè vel expressè: aliàs ex sponsalibus contractis à parentibus pro filiis, nec ipsi filij obligantur, nec publicæ honestatis justitia inde surgit.*

Utique, quia invalida sunt detectu consensus. Sicut sponsalia, ita quòque Matrimonium, ut per se patet. Nunquid etiam sponsalia (& idem quæri potest de Matrimonio) incerta, aut conditionata? Responso patebit ex sequenti Conclusionè.

CONCLUSIO III.

Post Tridentinum non oritur impedimentum publicæ honestatis ex sponsalibus quâcumque ratione invalidis; valida non excèdent primum gradum. Sed nec antè Tridentinum oriebatur ex sponsalibus incertis, aut conditionatis.

82. *Ex sponsali-*

O Ritur etiam (inquit Pontius sup. cap. 36. n. 1. publicæ honestatis impedimen-

tum ex sponsalibus de futuro. Hoc autem impedimentum existimo, non esse antiquum in Ecclesia, nisi fortè traditione quâdam, & consuetudine populi Christiani receptum fuerit primis Ecclesiæ sæculis.

Moveor ad hoc primò: quia usque ad Bonifacium VIII. qui, mille & trecentis ferè annis elapsis à Christi ortu, gubernavit Ecclesiam, nullam legi in Concilijs & Pontificibus de eo constitutionem.

Deinde me movet, quòd Benedictus, qui, etiam si Nonus ejus nominis fuerit, præcessit Alex. III. centum & quinquaginta annis & amplius, in cap. *Lex*, 27. q. 2. planè non agnoscit hujusmodi impedimentum, inquit enim: *Quoniam verò ita prorsus habet res Ioannis istius, ut velit secundam filiam illi nuptijs copulare, cui primam jam decreverat desponsare; censurâ Apostolici Magistratus mandamus, hoc absque ullius criminis vitio posse fieri, si utriusque partis sederit voluntati. Nam cur prohibeatur, quod prohibendum nunquam Sacra Scriptura declarat? Sed neque mundanæ leges, connumeratis personis, quæ inter se nuptias non contrahunt, de hujusmodi aliquid dicunt. Ne ergò abnegetis, quod negandum nullâ ratione docetis.*

Præcessisse autem inter illos sponsalia, constat ex hujus cap. initio ibi: *Simplicibus verbis fuerat desponsata.* Item ex illis: *Nuda sponsionis verba.* Nondum ergò Benedicti tempore hoc impedimentum invaluerat: aliàs nequaquam tantâ asseveratione diceret, nullam de eo prohibitionem, neque Ecclesiasticam, neque mundanam extitisse.

Quare probabile est, antè Bonif. VIII. (qui 6. lib. Decretalium edidit) cap. un. de Sponsalibus de futuro diceret oriri impedimentum publicæ honestatis, & ab eo primum de eâ re emanasse Decretum. An antè consuetudine receptum fuerit, non definio; neque enim est firmum fundamentum, tantum assero, nullam scriptam legem antè Bonifacium. Hucusque Pontius.

Et ne gratis id dicere videretur, eod. cap. diffusè ostendit, omnia jura antiqua intelligi posse de Matrimonio rato. Vide dicta Conclus. præcedenti. Parùm ad praxim modernam refert, quid jure antiquo constitutum fuerit: sufficere debet Decretum Bonif. VIII. ut hodie ex sponsalibus de futuro oriatur hoc impedimentum. Ex sponsalibus, inquam, puris & certis; *Debet esse sic enim loquitur d. cap. un. in principio: Ex sponsalibus puris & certis, etiam si consanguinitatis &c. oritur efficax ad impediendum & dirimendum sequentia sponsalia vel Matrimonia, non autem ad præcedentia dissolvendum, impedimentum justitiæ publicæ honestatis.*

Dubitas, quæ sint sponsalia pura? Consule Glossam ibi verb. *Puris*, & dicet tibi: *Conditio- nalia non inducunt publicæ honestatis justitiam, ut sponsalia dicitur in fine. Do verba textus: Ille verò, qui sponsalia cum aliqua muliere sub conditione contraxit, si postmodum antè conditionis eventum cum alia prioris consanguinea per verba contraxerit de presenti:*

bus de futuro oritur impedimentum honestatis. Pontius. A quo tempore incepserit.

83. *Probabiliter antè Bonif. 8. nulla scripta erat lex.*

84. *Quæ sine pura.*

presenti, cum secunda remanere debet: cum ex sponsalibus conditionalibus, autè conditionem extantem, sicuti consensum non habentibus & incertis, nulla publica honestatis iustitia oriatur.

Itraque sponsalia conditionalia, antequam conditio extet, non sunt pura, eà autem extante, transeunt in absoluta seu pura, & inducunt publicæ honestatis iustitiam.

85. *Quæ sint sponsalia vera.*
 Rogas, quæ hic censeantur sponsalia certa? Respondet Glossa verb. Certis, dicens: *Ut si promisit ducere Bertam filiam Titij: incerta sunt, quando promisit ducere unam ex filiabus Titij.*

De his sponsalibus incertis & impuris seu conditionalibus egimus Disp. præced. Sect. 1. Conclus. 7. sequentis tenoris: *Sponsalia facta sub conditione, vel indeterminate alicui plurium personarum, non prius efficiant sponfos, quam conditio impleatur, aut certa persona eligatur.* Utique defectu consensûs. Quid ergo mirum, si non producant publicam honestatem, quæ requirit sponsalia valida, aut certè invalida aliundè, quam ex defectu consensûs?

Hinc debet esse conditio verè suspendens consensum, utpotè de futuro, contingens, possibilis ac honesta, quæ tacitè non insit, juxta ea, quæ latè tradidimus Disp. præced. Sect. 8. ad quam Lectorem remitto.

86. *Quod de sponsalibus, ut in die de Matr.*
 Nota tantum hic: quæ hæcenus diximus de sponsalibus, vera esse etiam in Matrimonio rato, quàmvis de eo d. cap. un. expressè non loquatur. Sufficit quippè, nullum jus oppositum statuere de Matrimonio rato, & communem praxim, ac consuetudinem Ecclesiæ, quæ est optima legum interpres, ita observare.

Verius quoque est, ut vult Sanchez sup. disp. 70. n. 21. ex tali Matrimonio non oriri aliquod impedimentum, antè impletam conditionem, sive dixeris impletâ conditione, necessarium esse novum consensum, sive id negaveris. Quia nullâ ratione habet vim contractûs alicuius absoluti, sed solum sponsalium sub conditione initiorum, aut Matrimonij conditionalis, de quo diffusè disputavimus loco sup. citato Conclus. 2. & 3. & proindè antè conditionis eventum nullus adest perfectus consensus: non ergo orietur impedimentum. Quippè ob hanc rationem deciditur d. cap. un. non oriri impedimentum ex sponsalibus conditionalibus antè eventum conditionis.

87. *Quid dicendum post eventum conditionis.* Sanchez.
 Post eventum autem conditionis (inquit Sanchez sup. n. 22.) si teneamus, non perfici Matrimonium absque novo consensu, sed cum contractum tunc habere vim sponsalium absolutorum; dicendum est, antè novum consensum perficientem Matrimonium, oriri impedimentum publicæ honestatis, scilicet ex sponsalibus absolutis, nimirum usque ad primum gradum. At tenendo, statim evenienti conditione perfici absque novo consensu Matrimonium absolutum, dicendum omnino est, oriri impedimentum usque ad quartum gradum, sicut ex Matrimonio. Hæc ille.

88. *An hæc sponsalia conditionata: Duceam te, nisi fornicationem admiseris? Affirmat*

Sanchez sup. disp. 69. n. 10. Quia, inquit, non adicitur ea conditio sponsalibus eo modo, quo tacitè inest. Nam inest tacitè ad eum solum effectum, ut alterutro sponso fornicante, liceat alteri innocenti à sponsalibus resilire, non tamen manent eo ipso dissoluta: at cum exprimitur conditio, est ad obligandum sponsam, cui adjicitur, ad vitam honestam, quâ fornicante, nil effectum manet. Ita Sanchez.

88. *An sponsalia sub conditione cum Maria, ineanur sponsalia absoluta cum ejus sorore? Nunquid soluta sunt prima sponsalia conditionalia? Respondet Glossa d. cap. un. verbo: Presenti: Credo quod sic: si enim prima sponsalia inducunt publicam honestatis iustitiam, per iustitiam publicam honestatis, supervenientem ex secundis, non solvantur, ut inf. prox. respons. Sed si per prima non inducitur iustitia, puto quod per iustitiam supervenientem ex secundis bene solvantur prima.*

Iam autem in casu proposito per prima sponsalia, utpotè conditionalia, non inducitur iustitia; ergo per iustitiam, supervenientem ex secundis sponsalibus absolutis, benè solvantur prima; licet enim secunda invalida sint, utpotè contra priorem promissionem, quæ obligabat promittentem, ut expectaret eventum conditionis; equidem aliundè, quam ex defectu consensûs; adeoque attento dicto cap. un. inducebant iustitiam respectu prioris sponsæ sub conditione.

Unde quod dicitur in eodem textu, per posteriora sponsalia non derogari prioribus, intelligendum venit de prioribus, quæ sunt vera sponsalia: at conditionalia non sunt vera sponsalia, pendente conditione, eò quòd deficiat consensus, ut Glossa ibidem expressis verbis explicat, illicò subjungens: *Licet in veritate prima (quæ erant conditionalia) sponsalia dicenda non sint, ex quo consensus defecerat, ut hic.*

89. *Secus iure novo Trid.*
 Dixi autem consulto: *Attento d. cap. un. quia jure novo Trid. in casu proposito secunda sponsalia, licet absoluta, nullam inducerent iustitiam, utpotè aliqua ratione, jam statim explicatâ, invalida.*

90. *Hæc iure stringitur honestas, ex sponsal. ad 1. gradum.*
 Ait autem Trid. Sess. 24. cap. 3. *Iustitia publica honestatis impedimentum, ubi sponsalia quâcumque ratione valida non erunt, s. Synodus prorsus tollit. Sequitur: Vbi autem valida fuerint, primum gradum non excedant. Rationem subdit: Quoniam in ulterioribus gradibus jam non potest huiusmodi prohibitio absque dispendio observari.*

Quare attento hoc jure, sponsus de futuro solum prohibetur contrahere cum matre, filia, & sorore sponsæ suæ, ubi sponsalia valida fuerint. Ubi autem invalida, estò solum defectu interni consensûs, etiam cum his omnibus potest contrahere.

91. *An solus de factis interni consensus reddat sponsalia irrita. Negat Pont. canse.*
 Sed nunquid solus defectus interni consensûs reddit sponsalia irrita? Affirmativam partem secutus sui Disp. præced. Sect. 1. Conclus. 5. ubi dixi, sponsalia facta ad nihil obligare, nisi fuerint damnificantia. Quia autem Pontius oppositum docet; ut loco citato videre poteris; hinc

Et idè af-
firmat ea
causare im-
pedimen-
tum.

consequenter lib. 7. c. 36. n. 10. ait: Quod si, cum celebrantur sponsalia, deesset animus se obligandi, ego existimo, etiam ex istis sponsalibus induci iustitiam publicæ honestatis; quia, ut dixi sup. lib. 2. contractus omnes, excepto Matrimonio, signis tantum externis, etiam sine interno animo, validè celebrantur. Quamvis ex opposito fundamento non pauci aliter sentiant. Hæc ille.

Et statim subjungit: Ex quo intelliges, diversam esse rationem, quando consensus deest, vel quando est aliquod impedimentum occultum, ratione cujus sunt invalida sponsalia; priora enim illa ex defectu consensus interni non sunt invalida, quod non consideravit Tho. Sanchez lib. 7. disp. 68. n. 13. & sequenti.

Sanchez.

Planè non consideravit, nec debuit considerare; cum esset in opposita sententia, scilicet solum defectum consensus interni reddere invalida sponsalia. Hoc autem supposito, disputat ibi, an ex ipsis oriatur publica honestas, & resolvit, quòd sic, ut sup. audivimus; idemque asserit de Matrimonio rato, benè, an malè, Conclus. præced. disputavimus.

91.
Dicastillo
distinguit
hic inter
sponsalia &
Matr.

At verò Dicast. quia sequitur sententiam Pontij, distinguit inter sponsalia & Matrimonium sup. n. 422. dicens: Utrum (Matrimonium) inducat impedimentum, quando merè defuit consensus internus, non videtur ita facilè. Affirmat Sanchez disp. 60. n. 11. consequenter, suo iudicio, ad ea, quæ dixerat disp. 68. n. 14. In simili de sponsalibus. Et quidem si in sponsalibus non induceret, meritò diceremus, consequens esse, ut non induceret in Matrimonio.

Nam in sponsalibus, juxta probabilissimam, imò probabiliorem opinionem, sufficit consensus debitus, exterius sufficienter expressus, etiam si deest verus. In Matrimonio verò non sufficit consensus debitus, nisi adsit consensus verus. Unde deficiente consensu interno, potest in ea doctrina censeri validus sponsalitus contractus; adeoque inducere impedimentum publicæ honestatis; non verò Matrimonium. Cumque ex alio capite probatum sit, Matrimonium invalidum ex defectu consensus, non inducere hoc impedimentum; consequens est, ut non inducat, quando est nullum ex defectu interni consensus veri, qui solus potest constituere contractum, & non tantum debitus consensus. Ita Dicastillo.

92.
Aversa do-
cet ea spon-
salia non
impedire.

Porro Aversa, quia nobiscum tenet, etiam sponsalia esse irrita, ex defectu solius consensus interni; nobiscum quòd docet, ex hujusmodi sponsalibus non oriri impedimentum publicæ honestatis, sup. §. Si autem defectus; ibi: Absolutè putandum est, ex solo defectu interni consensus, quamvis occulto, fieri; ut ex contractu taliter invalido, verè, & in conscientia non oriatur impedimentum publicæ honestatis, licet in foro externo aliter iudicabitur.

Et in fine d. §. sic ait: Quicumque ergo defectus debiti consensus reddens contractum Matrimonij aut sponsaliorum invalidum, facit, ne ex illo oriatur impedimentum publicæ honestatis.

93.
Cap. m.

Itaque d. cap. un. de Sponsalibus correctum est per Trident. sup. allegatum, quantum ad duo.

Bosco de Matrim. Pars II.

Alterum est, quoad sponsalia, quacumque ratione irrita, ex quibus statuitur nullum prorsus oriri impedimentum. Alterum verò quoad gradum, ad quem extenditur hoc impedimentum: Deciditur enim ad primum solum gradum consanguinitatis extendi, sive in linea transversa, sive in recta; quippe Concilium loquitur indistinctè, & non est ratio distinguendi.

de sponsal.
correctum
est per Trid.
quoniam ad
duo.

Nec hæc restrictio, inducta per Tridentinum, intelligenda est solo de impedimento publicæ honestatis, post id Decretum incurrendo ex sponsalibus: quamvis Navar. Sum. Latina cap. 22. n. §8. in fine, id clarè significet. Sed similiter restricta censetur publica honestas, orta ex sponsalibus antè Trid. initis. Unde qui antè Trid. contraxerat sponsalia irrita cum aliqua persona, & subinde non poterat copulari Matrimonio cum ejus consanguineis, potest modò perindè, ac si sponsalia illa non contraxisset: & si fuerunt sponsalia valida, ac idè tunc impeditum erat Matrimonium usque ad quartum gradum, jam nunc tantum impediunt usque ad primum. Ita Sanchez sup. n. 11.

Intelligitur
de sponsali-
bus, etiam
ante Trid.
initis.

Probat: quia in restrictione impedimenti affinitatis & cognationis spiritualis, eodem prorsus tenore loquitur Tridentinum sess. 24. de Matrimonio c. 2. & 4., quo c. 3. restringens hoc impedimentum publicæ honestatis: At Pius V. rogatus de duobus illis impedimentis, in duplici motu proprio declaravit, ut sup. vidimus, intelligi non tantum in futurum, sed etiam in præteritum. Ergo eodem modo intelligendum est de hoc impedimento. Hæc ille.

Sanchez.
sup. n. 11.
94.
Probatio.

Et verò tametsi non semper valeat argumentum à paritate rationis in rebus positivis; equidem valet accedente communi sensu Ecclesiæ. Porro fuisse hunc communem sensum tempore Pij V. signum maximè est, quòd tunc nemo dubitaverit de hoc impedimento; nam si quispiam dubitasset, suum dubium Pontifici proposuisset, sicut propositum fuit dubium de alijs impedimentis.

Aliquando
valet arg. à
paritate ra-
tionis.

Sed etiam rectè monet Sanchez sup. n. 12. quando impedimentum dirimens Matrimonium est tale, ut in ea ætate, in qua contrahuntur sponsalia, explorari per experientiam nequeat, ea non esse irrita; sed esse vera & legitima; ac proindè producere impedimentum publicæ honestatis; ut si puer in tenella ætate reverà frigidus aut maleficiatus sponsalia contrahat. Ratio est; quia impedimentum illud adhuc non erat in actu impediendi: cum in ea ætate puer frigidus, & non frigidus, quantum ad generationis actum sit equè impotens. Ita Sanchez cum D. Tho. & Alijs, quos citat. Nec habeo quidpiam, quod meritò opponam.

95.
Alius casus
in quo spon-
salia produ-
cunt hoc im-
pedimen-
tum, ex
Sanchez.

Finiam ergò hæc Conclusionem; eo tamen observato, peculiare esse in hoc impedimento publicæ honestatis, ut per posteriora sponsalia (eadem est ratio Matrimonij rati) inita cum quacumque persona consanguinea prioris sponsi vel sponsæ, non oriatur publica honestas dirimens priora sponsalia. Quamvis affinitas, cognatio legalis, aut spiritualis supervenientes, dirimant priorem sponsalium contractum.

96.
Publica ho-
nestas super-
veniens non
dirimit spon-
salia præco-
nata.

Est aperta decisio d. cap. un. in principio: Ex sponsalibus pueri & certis, &c. oritur efficax ad

impe-

impediendum & dirimendum sequentia sponsalia vel Matrimonia, non autem ad præcedentia dissolvendum, impedimentum justitiæ publicæ honestatis.

Ergo manent priora sponsalia, adeoque obligatio ad contrahendum cum prima sponsa, ut ibidem declaratur his verbis: *Quare ille qui sponsalia purè ac determinatè cum aliqua muliere contraxit, & postmodum cum secunda prioris consanguinea idem fecit, ex priorum sponsaliorum vigore (quibus per publicæ honestatis justitiæ, ex secundis sponsalibus subsecutam, minimè derogatur) ad Matrimonium contrahendū cum prima remanet obligatus.*

Ubi non negat Pontifex oriri publicam honestatem ex secundis sponsalibus, sed tantum negat, honestatem ex eis subsecutam derogare prioribus sponsalibus. Unde jure isto oriebatur impedimentum respectu aliorum consanguineorum, excepta primâ sponsâ. Quamquam enim forent irrita, aliundè tamen quàm ex defectu consensûs, ut clarum est. Ast verò post Tridentinum nulla omninò ex eis oritur honestas; quippè, ut dictum est, Trident. prorsus sustulit hoc impedimentum, ubi sponsalia quâcumque ratione irrita sunt.

Et quia adhuc perseverat impedimentum ex Matrimonio invalido aliundè, quàm ex defectu consensûs, qui post priora sponsalia contraxisset Matrimonium cum sorore sponsæ, quàmvis posset & deberet contrahere cum ipsa sponsa, non tamen posset contrahere cum alijs consanguineis usque ad quartum gradum; quia respectu ipsorum ortum est impedimentum. Sed & si Matrimonium consummasset, neque cum priori sponsa posset contrahere propter impedimentum affinitatis, ortum ex copula fornicaria, ut sup. adhuc diximus.

Si autem à me quæretur; utrum hoc impedimentum sit perpetuum, ita ut nec morte alterius conjugis extinguatur? Iam edissero & dico:

CONCLUSIO IV.

Impedimentum publicæ honestatis manet post sponsalia dissoluta morte unius, vel etiam mutuo consensu.

Impedimentum manere post mortem unius sponsi aut conjugis, fatentur Omnes, & liquido constat ex juribus sup. allatis pro ejus institutione, quæ non est opus hic repetere, quia non est fatan, neque occurfus malus. Cur enim minus publica honestas post mortem maneret, quàm affinitas & cognatio spiritualis?

Ex natura rei non est differentia; sed neque ex jure positivo, quod nusquam statuit, ut publica honestas cum morte alterius sponsi aut conjugis evanesca. Nam ut Gloss. d. cap. un. verb. *Publica honestatis*, dicit: *Publica honestatis est, ex quo consanguineus meus vivens vel mortuus consenserit in Bertam, quod ego illam habere non possum. Manet igitur publica honestas post mortem.*

Nunquid etiam post dissolutionem sponsalium mutuo consensu? Hic est occurfus malus

gravissimorum Auctorum, qui testantur oppositum Conclus. nostræ decisum esse à Congregatione Cardinalium. Hi sunt (inquit Gobat tract. 9. casu 15. n. 372.) Ioannes Gallemart in cit. cap. 3. Concil. Trid. Gutierrez, Basil. Pontius, Rebellus apud Dia. part. 3. tract. 4. resol. 222. Armandus apud Barbosam de Offic. & potesta. Epif. part. 3. allegat. 51. n. 188. & in cit. cap. Trid. Item Farinacius I. C. Romanus apud Palaum disp. 4. de Sponsal. p. 10. Certè tot testes (inquit Gobat) factæ illius Declarationis, reddent in foro tam interno, quàm externo, tutissimum illum, qui in proposito casu aut duxerit sororem suæ sponsæ, aut conjunxerit. Accedit auctoritas horum novem DD. quos hic nominavi, itemque Hutardi de Matr. disp. 21. diffic. ult. Tanneri to. 4. d. 8. q. 4. n. 109. & plurium aliorum. Hæc ille.

Qui permotus his testimonijs, & auctoritatibus, interrogatus in contingentia facti, respondit aliquando, Matrimonium cum sorore sponsæ validum fuisse. At postea, cognitâ oppositâ Declaratione Cardinalium, mutavit sententiam, ut statim videbimus.

Hanc autem oppositam Declarationem hæc verbis refert Fagnanus in cap. *Ad audientiam*, de Sponsal. & Matr. nu. 29. Isabella Ruiza, & Alphonfus Rodriguez Pacenf. Diocesis, sponsalia per verba de futuro inter se contraxerunt; sed cum antequam se vidissent, aut simul colloquerentur, Isabella gravi morbo correpta fuisset, se invicem à promissione & juramento abolverunt; nunc autem Alphonfus, volens Matrimonium contrahere cum Maria sorore germana dictæ Isabellæ, dubitat, an ex sponsalibus cum Isabella contractis, & mutuo consensu dissolutis, ortum sit publicæ honestatis impedimentum. Sac. Congregatio cens. sponsalia, hæc cum à principio valida fuerint, induxisset impedimentum publicæ honestatis, licet mutuo consensu dissoluta; quia Concilium solum considerat, quòd à principio valida sint; & quia à principio valida, & deinde dirempta per mortem, id impedimentum induxerunt; ita & dissoluta consensu, & novissimè jubente S. D. N. propositum fuit in sacra Congregatione Concilij, an sponsalibus, ab initio validè contractis, deinde mutuo consensu dissolutis, sit sublatum impedimentum justitiæ publicæ honestatis.

Et pluriès proposito dubio, ac maturè examinato, tandem sub die sexto Julij 1658. Eminentissimi Patres, in antiqua ejusdem Concilij sententia consistentes, censuerunt, non esse sublatum. Cujus sententia, unà cum rationibus, hinc inde deductis, & recentioribus ejusdem Congregationis in hac materia responsis, factâ relatione ad Sanctissimum, Sanctitas sua die 10. ejusdem mensis prædictam Congregationis resolutionem probavit, eandemque jussit in dubium deinceps non revocari. Hucusque præfatus Auctor, ut refert Gobat sup. n. 358. & seqq.

Ut proinde (inquit n. 362. censeam, me fore pertinacem, si dubitarem; utrumne verè sit ejusmodi Declaratio edita à sacra Congregatione,

97.
Dirimuntur
vel
pactum
aliorum
consan-
guineorum
jure anti-
quo.

Aliquando
etiam jure
novo.

98.
Publica ho-
nestas ma-
net post
mortem u-
nius sponsi.

99.
An etiam
post dissolu-
tionem spon-
salium mu-
tuo consen-
su? Malis
negant pro-
ter Declar.
Card.

Gobat.

100.
Declar. ex
Fagnano pro
nostra Con-
clus.

101.
Hanc pu-
tat Gobat